

Bogár László: Nem több a bére...

2014 február 19. Flag

Szöveg méret

90
Mentés

- 0

Értékelés kiválasztása Még nincs értékelve

Mérték

Írásom címe részlet József Attila Hazám cím? verséb?l. Ebben a versben így ad máig érvényes szociológiai pontosságú látleletet a költ?: „A munkásnak nem több a bére, / mint amit maga kicsikart, / levesre telik és kenyérre / s fröccsre, hogy csináljon ricsajt.”

Aztán kicsit kés?bb így folytatja: „S ha szombaton kezébe nyomják // a pénzt s a büntetést levonják: / kuncog a krajcár: ennyiért / dolgoztál, nem épp semmiért.”

Egy magyar munkás ma, csaknem nyolcvan évvel azután, hogy József Attila ezeket a sorokat papírra vetette, több mint tizenkétszer annyit teljesít, mint akkori el?dei, ám mindezért csak alig több mint háromszoros bért kap. Vagyis, akárhogy is kerülgetjük, a magyar munkás átlagos kifosztottsága ma csaknem négyszer akkora, mint József Attila idejében, pedig akkor sem lehetett túlságosan alacsony, hisz úgy aligha születhetett volna meg ez a vers. Vajon van-e, vagy – ha most nincs – lesz-e valaha bátorságunk ahhoz, hogy szembenézzünk mindezzel. Vagyis azzal, hogy milyen okok és hogyan vezethettek el ehhez a megrendít? helyzethez. A munkavállalók nagy részét kitev? fizikai munkások havi átlagos nettó keresete ma Magyarországon alig haladja meg a százezer forintot.

Ha van merszünk ezt elosztani 31-gyel, merthogy sajnálatos módon 31 napos hónapok is vannak, akkor 3300 forintot kapunk, ami, ahogy mondani szokták „inkább jelkép, mint szimbólum”. Senki sem gondolhatja komolyan, hogy ebb?l meg is lehet élni. Nem is lehet, de kell!

A KSH szerint a magyar népesség legalább negyven százaléka ma a fiziológiai létminimum alatti szinten él. József Attila korának hárommillió koldusa helyett ma négymillió koldus országa vagyunk. Az egy keres?re jutó havi nettó bér reálértéke legfeljebb pár százalékkal több, mint 1978-ban volt. Ez önmagában is nagy dráma, de attól válik igazán azzá, hogy a jelent?sen növekv? jövedelem-egyenl?tlenségek miatt a vesztes többség pozíciója még ennél is sokkal rosszabb. Ráadásul a hetvenes években az újraelosztó állam ezt a persze akkor is igen szerény bért szociális transzferekkel egészítette ki. Ezt a szociális újraelosztó államot a rendszerváltást kezdett?l uraló liberális doktrína szétverte ugyan, de azt homályban hagyta, hogy akkor minek alapján vár sokszoros teljesítményt

ugyanazért a bérért cserébe. Hisz ? maga harsogta el nap mint nap, hogy „nincs ingyenebéd”.

Mint kiderült, valóban nincs ingyenebéd, azaz van, de kizárólag neki. Alapvet?en itt valamiféle cserér?l volna itt szó. Csak vajon ki cserél, kivel, mit, és vajon milyen mélyebb törvényszer?ségek szabályozzák ezt a cserét, amelyr?l az uralkodó közgazdaságtan azt hirdeti, hogy „egyenérték?”, ám a valóság drámaian mást mutat. József Attila pontosan látta, hogy a „munkásnak nem több a bére, mint amit maga kicsikart”. Vagyis a munkaer? bére, ami a t?ke számára kizárólag költséget jelent, azaz profitot csökkent? tételt, kizárólag annak a konfliktusnak a kimenetelét?l függ, ami kett?jük között zajlik. Az 1929–33-as nagy válság utáni Amerika és a második világháború utáni Nyugat-Európa példája azonban kissé árnyalja ezt a képet. Kétségtelen tény, hogy rövid távon, és az egyes t?kés számára a bér csak költség, „szükséges rossz”, amit mindenképpen minimalizálni kell. Ám hosszú távon és az összes t?ketulajdonos stratégiai érdekeit tekintve már más a helyzet. Mert a magasabb bér a munkaer? magasabb szint? képességeit, a „humán-t?ke” magasabb szintjét jelenti, vagyis hosszú távon nemhogy csökkentené, de inkább emeli a profit szintjét.

A hetvenes évekig az Egyesült Államok és Nyugat-Európa globális t?kései – belátva az alapvet? összefüggést – elfogadták ezt a számukra is kiválóan m?köd? társadalom- és gazdaságszervez?dési modellt. Ám a hetvenes–nyolcvanas évekt?l kezdve a világ gyökeresen átalakult. A drámai változások lényegét az jelentette, hogy a lezajló technológiai „forradalom” a sokszorosára növelte a t?ke térbeli és id?beli mozgásának lehet?ségeit. Megkezd?dött a Nyugat globális t?kerendszerének nagy kivonulása azokba a térségekbe a világban, ahol éppen az ottani tradicionális viszonyok miatt a munkaer? hihetetlenül olcsó. A nyugati t?ke egyetlen évtized alatt felmondta a nyugati társadalmakkal kötött szerz?déseit, és sorsára hagyta a nyugati munkaer? tízmillióit. Világossá tette, hogy a nyugati munkavállaló vagy elfogadja a reálbérek folyamatos csökkenését, vagy elveszíti a munkáját. Vagyis a nyugati munkavállaló elvesztette minden alkuerejét.

„A munkásnak nem több a bére, mint amit maga kicsikart” – írta József Attila, ám ebben a világhelyzetben már aligha tudhatott bármit is kicsikarni. A nyugati államok és munkavállaló polgáraik jövedelemalapjait jelent? adók és bérek a globális t?ke folyamatos és durva nyomására történelmi mélypontra jutott. A 2008 óta tartó globális (v)álság pedig minden eddiginél brutálisabb mélységbe lökte az államot és polgárait. Az elmúlt négy év „honvéd? háborúja” megmutatta ugyan, hogy egy bátor nemzet ellenállhat ezeknek a nyomásoknak, de az is kiderülni látszik, hogy a globális t?ke meghatározó figurái sem ma kezdték ezt a „szakmát”. Ahol csak lehet, kamatostól visszahárítják a rájuk kirótt „unortodox” többletterheket, amelyeknek f? kiváltó oka éppen a globális t?ke súlyos kötelezettségszegése volt.

Vagyis egy nemzetállamnak sem „több a bére, mint amit maga kicsikart”. Hogy a levesen, kenyéren, és a fröccsön kívül mire „telik bel?le”, azt majd az áprilisi választás eredménye mutatja meg számunkra.

Bogár László - magyarhirlap.hu

Tisztelt olvasók! *Legyenek olyan kedvesek és támogassák "lájkukkal" a* ***Flag Polgári Magazin*** *facebook oldalát, a következ? címen:* https://www.facebook.com/flagmagazin
- Minden "lájk számít, segíti a magazin m?ködését!

Köszönettel és barátsággal!

www.flagmagazin.hu

Ajánló